

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Prima pars conclusionis efficaciter probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. IV. Vtrum relatio terminetur, &c. 757.

terminos formaliter diversos, (quæ distinctio non est absolutum, sed relativum formaliter, quia solum distinctio relationum, & non absolutum est in ordine ad terminum, ut ex ipsis terminis patet) ergo una ratio referendi formaliter respicit aliam formaliter rationem referendi: ergo talis ratio referendi, quæ respicitur ab alia, terminat respectum alterius formaliter: ergo iam una ratio referendi, seu una relatio formaliter est terminus alterius relationis, v.g. filiatio ut filiatio quatenus est ratio referendi ratio ad generantem, ac proinde quatenus est relatio formaliter est terminus relationis disconvenientis, diversitatis, & differentie essentialis, per quam respicitur formaliter à paternitate.

SECTIO III.

Secunda nostra conclusio ponitur, & probatur.

⁷⁷ **S**ecunda conclusio: omnes relationes mutue, ex eo præcise quod mutue sint, non terminantur ad respectivum formaliter; si quidem multe sunt relationes mutue quæ immediate, & formaliter terminantur ad absolutum: hæc conclusio est plausibilior, & probabilior apud neotericos quoad utramque partem.

SVBSECTIO I.

Prima pars conclusionis efficaciter probatur.

⁷⁸ **S**i omnes relationes mutue, quia mutue sunt, & in quantum tales terminantur immediate ad respectivum; ratio mutui quatenus talis esset essentialis illis relationibus; sed non est essentialis ratio mutui in relationibus mutuis: ergo omnes relationes mutue, quia mutue sunt, non terminantur ad relativum.

⁷⁹ Maior probatur, quia si relationes mutue in quantum tales terminantur ad respectivum, ratio mutui sumeretur in illis à termino formali illarum; sed omne quod in relatione sumitur à termino formali, est essentialis, & formale ipsi relationi: ergo ratio mutui esset essentialis, & formalis in relationibus mutuis: maior sic probatur; si relationes mutue terminantur ad respectivum, ratio mutui sumeretur à relatione opposita (ideo enim una relatio dicitur mutua, quia ex parte termini correspondet illi altera relatio opposita); sed altera relatio opposita est terminus illius formaliter per vos, v.g. filiatio est terminus formalis paternitatis; ergo ratio mutui in relationibus à termino formali, & essentiali illarum sumitur. Minor sic probatur; omne quod sumitur ab specificante, seu specificativo essentialiter, & formaliter, & in ordine ad illud, est essentialis specificato; sed ratio mutui sumitur in relationibus à termino formali, & essentiali, qui est specificativus formalis, & essentialis relationis: ergo ratio mutui est formalis, & essentialis relationibus mutuis. Maior evidens est, ut videre licet in eo esse, quod sumunt, & accipiunt potentie, & habitus à suis obiectis formalibus, & in esse quod actiones sumunt à suis terminis formalibus, in quibus tale esse est formale, & essentialis, quia sumitur ab specificativis formalibus, & essentialibus: ergo esse, quod accipitur ab specificativo

R. P. Paph. de Penafiel Theol. Schol. Tom. I.

formali alicuius, est essentialis, & formale in specificato.

Minor prima, & præcipua sic probatur; si esse ⁸⁰ mutui esset essentialis relationi, quæ ex suo genere mutua est, sequeretur quod non posset dari talis relatio sine ratione mutui; sed datur relatio, quæ ex suo genere petit esse mutua sine ratione mutui: ergo ratio mutui non est de essentia relationis, quæ est mutua; minor probatur. Relatio maternitatis ex suo genere est mutua; sed hæc relatio maternitatis, v.g. in Virgine sanctissima datur sine ratione mutui, si quidem ex parte termini, v.g. ex parte Christi in sententia Thomistarum non correspondet alia relatio filiationis ad Virginem: ergo relatio, quæ de suo genere est mutua potest dari sine ratione mutui.

Dices, illam relationem maternitatis in Virgine esse mancā, & imperfectā, ex eo quod non resultet in Christo Domino relatio filiationis, ad quam referatur, ac proinde non habere in se rationem mutui.

Contra: ergo ratio mutui non est essentialis ⁸¹ illi relationi, quæ ex suo genere est mutua, ac proinde non erit de essentia illius perfectio mutui, per cuius carentiam, & absentiam redditur manca talis relatio, quia illud non est essentialis alicui, quod potest separari ab illo, cui convenit, ideo enim albedo nō est de essentia hominis, quia potest separari ab homine existente ipso, & manus, & pedes non sunt de essentia hominis, quia possunt separari ab homine, ita ut ratione talis separationis, & ratione absentie pedum & manuum maneat homo mancus, & mutilus; & è contra ideo rationale est essentialis homini, quia nec realiter, nec ratione potest separari ab homine conservato homine, nec homo potest manere sub carentia rationalis, ita ut maneat mancus, & mutilus: sed ratio mutui separatur à relatione maternitatis, manente eadem relatione maternitatis, quæ ex suo genere mutua est, licet maneat manca, & mutila: ergo ratio, seu perfectio mutui, per cuius absentiam, & carentiam relatio maternitatis vere, & realiter existit, licet manca, non est essentialis relationi maternitatis, quæ ex suo genere debet esse mutua.

Dices, rationem mutui licet sit essentialis, im- ⁸² pedit tamen ne detur in relatione maternitatis, ac proinde separari ab illa ratione termini, seu relationis, quæ deficit in termino.

Contra primo: ergo relatio, quæ deficit ex parte termini non est terminus formalis huius relationis mutue, aut maternitatis quæ est in Virgine vere, & realiter, ratione cuius formalissime, & actualiter est vere mater Christi Domini: hæc consequentia patet manifeste, quia nihil potest esse sine essentiali extrinseco constitutivo, ac proinde relatio prædicamentalis non potest esse adhuc divinitus sine formali termino suo: atqui maternitas formalis Virginis est vera, & formalis relatio prædicamentalis: ergo non potest esse sine suo termino formali; atqui per vos existit in B. Virgine sine relatione filiationis correspondente ipsi ex parte Christi Domini: ergo filiatio, seu relatio ex parte Christi Domini non est terminus formalis relationis maternitatis, ac proinde in relatione, quæ de suo genere est mutua ratio mutui, quæ sumitur à relatione opposita non erit illi essentialis.

Contra secundo, quia quicquid est essentialis ali- ⁸³ cui manente illo, cuius est essentialis, nullius ratio-

Bbbbb 2 ne

ne neque intrinsece, neque extrinsece potest impediri, ita ut non detur in illo, de cuius essentia est: v.g. manente homine nullius ratione potest impediri, quominus sit in homine rationalitas, neque ratione alicuius extrinseci potest destrui ab homine manente ipso, ratio animalis, & non propter aliam rationem, nisi quia rationale, & animal sunt prædicata essentialia hominis, sine quibus homo nullo modo potest esse, aut intelligi, imo potius si ratione alicuius extrinseci impediretur aliquod prædicatum essentialia rei aut destrueretur, sine dubio destrueretur ipsa res, de cuius essentia est tale prædicatum, & sine quo nullo modo potest salvari illa; quod etiam patet (ut ocludamus omnem aditum solutionibus) in ipsa maternitate; nam si in illa, ratione alicuius termini extrinseci impediretur ne esset, aut destrueretur ratio relationis ut sic, quæ est gradus, seu prædicatum genericum illius, sine dubio ratione illius extrinseci impediens destrueretur tota essentia maternitatis, quia res sine omnibus prædicatis essentialibus non potest existere; unde evidenter sequitur quod si existat talis res, & aliqua formalitas ratione alicuius extrinseci impediatur, talem formalitatem non esse de essentia talis rei existentis, sed adhuc impedita, & destructa perfectione mutui, in relatione maternitatis ratione extrinseci, quodcumque illud sit, manet, & existit vere, & realiter relatio maternitatis in Virgine: ergo evidenter sequitur, talem rationem mutui non esse de essentia maternitatis Virginis.

86 Exemplo manifesto declaratur hoc, supponamus, ut fuit certum, dum Adam genuit Abel non existere alium hominem masculum generantem, ac proinde non dari nisi paternitatem Adam respectu Abel, postea autem detur alius homo, qui generet alium filium, sine dubio dabitur in illo paternitas, ac proinde paternitas Adam erit iam similis paternitati illius hominis; si autem quia motitur filius huius secundi patris, destruaturn paternitas in ipso, sine dubio ratione destructionis talis paternitatis quæ est terminus similitudinis paternitatis Adam, destruetur in paternitate Adam similitudo ad illam; ex quo evidenter sequitur talem similitudinem non esse de essentia paternitatis Adam, & non propter aliam rationem, nisi quia destructa, & impedita tali similitudine ratione extrinseci termini non destruitur, sed potius manet vere, & realiter paternitas Adam, quia idem non potest separari à seipso, neque res à propria essentia, & prædicato essentiali, alias esset, & non esset prædicatum essentialia illius, quo etiam argumento probavimus supra, relationem non esse idem cum suo fundamento, quia destructa relatione ratione termini extrinseci, non destruitur sed potius manet, & perseverat ipsum fundamentum absolutum; sed perseverante relatione maternitatis in Virgine, impeditur ratione termini extrinseci perfectio mutui in ipsa relatione maternitatis, per cuius absentiam, & earentiam manet manca, & mutila ipsa relatio maternitatis: ergo talis ratio mutui non est de essentia relationis maternitatis, & sic ratio mutui non sumetur à termino formali illius.

87 Efficacius solutio illa impugnatur quoad imperfectionem illam, & mutilationem, quam adversarij maternitati Virginis adscribunt, quia maternitas illa Virginis manet secundum omnia prædicata essentialia à supremo genere usque ad ultimam rationem individualement: ergo habet ro-

tam suam intrinsecam perfectionem essentialem: ergo non erit imperfecta, nec manca essentialiter, sed potius omni ex parte perfecta essentialiter. Antecedens sic demonstratur, quia illa maternitas Virginis est hæc, & individua maternitas, cum non possit existere aliquid à parte rei, quod non sit individuum; sed non potest esse individuum sine omnibus prædicatis essentialibus sibi debitis: ergo illa maternitas cum omnibus sibi debitis prædicatis essentialibus manet. Minor sic probatur, quia omnia prædicata essentialia realiter identificantur cum individuatione: ergo non possunt separari ab individuatione: ergo si datur individuat, debent dari omnia prædicata essentialia, sine eo quod aliquod ex illis deficiat in tali individuo maternitate.

Secundo, quia inter illa quæ essentialiter sunt subordinata, non potest dari transitus de superiori in inferius, quin detur progressus per medium: sed omnia prædicata essentialia huius maternitatis sunt essentialiter subordinata: ergo non potest maternitas illa transire à superioribus prædicatis ad ultimum individuationis, & quod deficit illi aliquod prædicatum superioris, v.g. corpus, vivens, aut animal, & alias esset Petrus, & non Petrus, esset Petrus, quia supponitur, non esset Petrus, quia deficiente, seu mutato aliquo prædicato essentiali non manet eadem essentia, seu natura, ac proinde non potest manere idem Petrus, quia deficiente in Petro aliquo prædicato essentiali non esset eiusdem speciei cum ceteris hominibus: ergo non esset individuum hominis similis ceteris: ergo non esset Petrus; consequentia præcipua sic probatur; quia illud est perfectum essentialiter, cui nihil deficit ex essentialibus, & integrum est secundum omnia prædicata essentialia, bonum enim ex integra causa, malum autem ex quocunque defectu teste Dionysio; sed illi maternitati nolum deficit essentialia prædicata: ergo illa maternitas est essentialiter perfecta; unde non imperfecta, nec manca essentialiter, & nihilominus deficit ab illa ratio mutui: ergo ratio mutui non est prædicatum essentialia maternitatis.

Dices, existere quidem illam relationem quoad essentialia omnia, non tamen existere completam, quia illi deficit quod terminetur ad filiationem.

Sed contra, quia ex hoc evidenter sequitur quod complementum illud, quod includit tum rationem illam terminandi ad filiationem, tum etiam relationem mutui, quæ ex illa sequitur, non esse essentialiter relationi, cum sine illa ratione terminandi, & sine illa ratione mutui possit existere vere, & realiter maternitas Virginis, res enim, ut iam sæpe diximus, sine aliquo prædicato essentiali, aut sine aliquo constitutivo essentiali, siue intrinseco, siue extrinseco nullo modo potest existere; atqui sine altera relatione ex parte Christi, quæ filiatio est, & sine terminatione ad illam, ac proinde sine ratione mutui resultantem ex tali relatione opposita existit per vos maternitas Virginis: ergo talis terminatio ad filiationem, & talis filiatio, seu relatio opposita non sunt constitutiva essentialia, & formalia, siue intrinsece, siue extrinsece.

Tunc sic, terminus formalis relationis est essentialis, & formale specificativum relationis, ac proinde est essentialis, & formale constitutivum extrin-

Quæst. IV. Vtrum relatio terminetur, &c. 759

extrinsecum relationis, quia relatio essentialiter, & formaliter in ordine ad talem terminum constituitur, & specificatur; sed filiatio ex parte Christi non est constitutum essentialiter, & specificativum formale relationis maternitatis, alias nec de potentia absoluta posset dari vera, & formalis maternitas in Virgine sine relatione formali filiationis ex parte Christi; ergo relatio filiationis formaliter ex parte Christi non est terminus formalis, & essentialis maternitatis in Virgine: ergo alius est terminus formalis, & essentialis ex parte Christi, quia relatio sine omni termino formali non existit, alias esset absolutum, & non relatio; sed non est aliud in Christo Domino, quod possit esse terminus formalis maternitatis Virginis, nisi substantia genita Christi à Virgine, absoluta quidem ab omni relatione ad Virginem: ergo talis substantia genita absoluta est terminus formalis relationis maternitatis, quod sic patet, quia sine tali substantia absoluta genita nullo modo posset dari adhuc de potentia Dei absoluta relatio actualis formalis maternitatis ad Christum; si enim in Christo non daretur substantia genita à Virgine, ita ut nunquam fuisset genita, nunquam etiam fluere generatio à Virgine in substantiam Christi, nullo enim modo posset dari actio generationis sine termino genito, ut ex terminis patet; sed relatio maternitatis non potest dari sine ratione fundandi illam, quia relatio essentialiter petit ad sui resultantiam rationem fundandi, seu fundamentum proximum, quæ est generatio: ergo de primo ad ultimum, si substantia Christi non esset genita à Virgine, B. Virgo non haberet relationem maternitatis ad Christum, & posita illa sola ut genita præcisa quacunque relatione filiationis à Christo, datur in B. Virgine formaliter relatio maternitatis ad Christum: ergo terminus formalis talis maternitatis, quæ ex suo genere per se habet esse mutua, quatenus ad secundum genus relationis pertinet, non est relatio aliqua, sed absolutum esse genitum.

Item, illa relatio maternitatis est relatio prædicamentalis, quia in prædicamento relationis existit utpote vera, & formalis relatio creata, distincta à substantia B. Virginis accidentaliter adveniens illi: sed prædicamentalis entitas est completa, & perfecta, quia res incompleta, ut supra vidimus à prædicamento exulatur: ergo talis relatio in Virgine est completa, & non manca, & imperfecta: ergo talis ratio mutui, & talis terminatio ad filiationem, per quarum carentiam, & absentiam fingitis vos maternitatem illam esse mancā, & mutilam, non pertinent essentialiter, & formaliter ad talem maternitatem, ita ut terminatio ad filiationem sit perfectio intrinseca, & essentialis in maternitate, & filiatio ipsa ex parte Christi sit terminus formalis, & essentialis talis maternitatis: ergo sola substantia genita est terminus formalis illius; sed substantia genita est absoluta, & maternitas ex suo genere est relatio mutua: ergo iam aliqua relatio mutua terminatur ad absolutum formaliter, & non ad relativum: ergo non omnes relationes mutue, quia mutue sunt, terminantur ad relationem.

Dices, substantiam genitam, etiam deficiente filiatione, non esse terminum formalem maternitatis: sed potius esse materiale, quia formalis illius deberet esse filiatio, quæ per accidens deficiit.

Sed contra manifeste, quia ut relatio forma-

lis sit, & vere existat formalissime, non solum petit terminum materiale: sed potius formalissime, & essentialiter formalem terminum, ita ut si non detur terminus formalis, etiam si detur terminus materialis, nullo modo dabitur relatio: sed adhuc non existente filiatione ex parte Christi existit vere, & formaliter relatio maternitatis in Virgine: ergo evidenter sequitur, relationem illam filiationis, quæ deficiit, non esse formalem terminum maternitatis, sed potius esse talem, & non materiale esse genitum, quod datur & ad cuius existentiam, & positionem resultat formalissima relatio maternitatis in Virgine: maior sic probatur, quia illud est necessarium omnino essentialiter, sine quo nullo modo potest dari relatio, à quo specificatur relatio essentialiter, & à quo dependet essentialiter ratio talis specificationis; sed relatio prædicamentalis non specificatur formaliter, & essentialiter à termino materiali, sed à formali: ergo relatio formalis ut sit, & existat vere non petit terminum materiale, sed formalem; & si aliquomodo petit materiale, à fortiori petit formalem sine quo nec esse, nec intelligi potest talis formalis relatio, quia essentialiter est ordo ad terminum formalem.

Exemplo manifesto declaratur hoc, quia actualis visio corporea petit, ut sit necessario, & essentialiter actu obiectum non solum petit obiectum materiale, sed à fortiori petit actu obiectum formale quod sit terminus formalis relationis transcendentalis visionis ad ipsum. Itaque non petit necessario, & formalissime substantiam obiecti, quæ est obiectum materiale; sed potius lucem, calorem, &c. quæ visibilitas vocantur, & ratione cuius in esse visibilis constituitur obiectum, quod adeo verum est, ut si non existerent actu, non posset actu existere visio; unde media nocte datur obiectum materiale actu existens homo nimirum, paries, arbor, &c. & quia non dantur in illis omnia necessaria ad visibilitatem, quæ est ratio formalis videndi; imo si hæc existant non existente substantia, & alia, quæ præcise pertinent ad obiectum materiale, dabitur sine dubio visio, ut videre est in visione, quæ terminatur ad species sacramentales panis, & vini, ad quas terminatur tam perfecta visio, & cognitio intuitiva oculorum, ac si daretur substantia panis & vini, ex quo evidenter sequitur, solum terminum formalem requiri ad relationem essentialiter, & solo illo esse sufficienter contentam talem relationem, & solo illo existente existere illam, & è contra permanentibus omnibus, & solo termino formali non existente minime extitutam relationem: sed existente esse absoluto genito ex parte Christi, & nullo modo existente relatione filiationis per vos existit tota relatio prædicamentalis maternitatis in Virgine: ergo evidenter, & manifeste patet talem relationem maternitatis non petere pro termino formali suæ tendentiæ relationem filiationis, sed potius esse genitum absolutum: ergo esse genitum non est terminus materialis: sed potius formalissimus, & formalissime specificativus relationis maternitatis in Virgine: ergo non omnis relatio mutua, quia mutua est, petit terminum relativum, sed absolutum formaliter.